

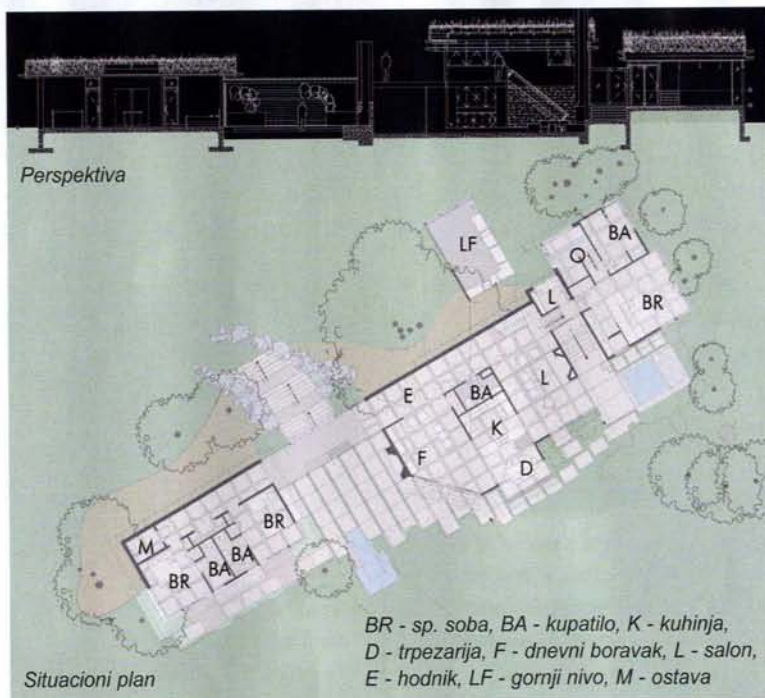

... Smeštena u planinama Santa Lucija pored Karmela, Kalifornija, kuća se prostire na 1 000 kvadratnih metara (gore).

... Arhitekta iz San Franciska, Džonatan Feldman, dobio je 2008. godine prestižnu nagradu za projekat kuće sa zelenim krovom (iznad).

... Osnova plana

... Spoljašnji kamin je verovatno svedok mnogih prijateljskih časkanja tokom letnjih večeri! (sledeća strana).

ZELENI KROVOWI U

DŽONATAN FELDMAN, ARHITEKTA IZ SAN FRANCISKA, DOBIO JE NAGRADU "GREEN ROOF FOR HEALTHY CITIES 2007" ZA DIZAJN ZELENIH KROVOVA REZIDENCIJE PODIGNUTE U KALIFORNIJSKOM GRADU KARMEL

S Svetska organizacija *Green Roof* dodelila je ovu nagradu projektu "Feldman" za "prostran", lak za održavanje, krov na kojem su zasađene biljke suve tolerancije, koje mogu da prežive na tropskoj klimi.

Porodično imanje na kojem je izgrađena kuća nalazi se u rezervatu Santa Lucija. Smeštena na osam hektara zemlje, kuća pomalo "vuče" na mediteranski stil. Vlasnici su želeli da kuća bude podignuta u razuđenom španskom stilu, da okolna priroda ostane netaknuta; želeli su kuću toplu, preplavljenu suncem, okruženu velikim prostorom u kojem bi mogli da goste svoje mnogobrojne prijatelje. Ali,

ovakvo rešenje zahtevalo bi sečenje veoma velikog broja okolnih stabala starih hrastova.

"Ponekad je najvažniji zadatak arhitekta da odvraći klijente od zamisli da sagrade kuću u nekom, samo njima znanom, stilu", kaže za "Kuća stil" Džonatan Feldman. Izgleda da je slučaj kuće u Karmel Veliju upravo bio takav. "Rešenje smo zajednički našli. Kuća je postavljena na useku podno veličanstvenih hrastova; ispred nje se nalaze strme livade sa otvorenom panoramom na tri strane sveta! Kuća, sa zelenim krovovima, podeljena je u nekoliko 'paviljona'. Spasili smo hrastove i ugnjezdili kuću da ne štrči u netaknutoj prirodi".

DOLINI KARMEL

Podelom kuće na "paviljone", ne samo da je uklonjen njen masivan izgled, već je svakom paviljonu, ono što je za vlasnike bio prioritet, omogućen nesmetan prodor svetlosti sa sve tri strane. Povrh svega, prostori između "paviljona" postali su upotrebljivi spoljašnji prostori! Kući se prilazi s gornje strane, s nivoa krova, naniže do ulaza u centralni paviljon. Apartman domaćina zauzima poluodvojen paviljon na nešto višem nivou od zajedničkih prostorija. Gostinski deo se nalazi prekoputa zgrade i gleda na veliki kamin koji je duša dvorišta.

... U centru je smešten dnevni boravak, a spavaće sobe se nalaze u levom i desnom krilu kuće (prethodna strana).

... Trpezarija kao specijalna loža s pogledom na tri strane (desno).

... Kao i sve sobe u kući, i kupatila imaju panoramsku vizuru prema dolini Karmel (ispod, levo).

... Razigrani stepenišni prostori u glavnom ulazu skraćuju njegovu dužinu (ispod, desno).

... Kuhinja ima počasno mesto. Tu se okupljaju porodica i njeni prijatelji (dole).

... Jednostavan plan, elegantni detalji, dobre proporcije spoljašnjeg okruženja i njegove dobre orijentisanosti daju kući izgled mnogo veće zgrade (dole).

... U zaleđu pacifičke obale veoma se ceni upotreba drveta (levo).

Prva stvar koju je podigao arhitekta Feldman bio je zid debeo između 30 i 45 cm, kao glavna vidljiva struktura kuće. "Želeo sam da kuća deluje dramatično", kaže arhitekta. Za fasadu je upotrebio široke daske peskirane krupnim zrnom kako bi dobio izrazitu zrnastu površinu. Čelični T profili, presvučeni cementnim malterom, podržavaju gazne površine (mnogobrojnih) stepenica i rukohvate jer: "Njihove forme je teško držati na mestu", smatra Feldman. "Ovo nije skroman detalj. Treba vam mnogo upornosti da biste ovo izveli!"

U unutrašnjosti kuće arhitekta je upotrebio drvo i čeličnu konstrukciju dok je kamin urađen u "Corten" čeliku koji otporan na koroziju i koji se obično upotrebljava za izradu skulptura u slobodnom prostoru.

Kuća je sagrađena na jednom nivou, ali su spavaće sobe dobile svoju privatnost tako što su smeštene na oba kraja zgrade, a ipak blizu glavnog dnevnog boravka. Kao centar kuće, kuhinja je dobila počasno mesto u niši zastakljenoj s tri strane, odakle puca pogled na planine Santa Lucije. Kao svi prostori u kući, i sobe imaju divan pogled na okolinu i dolinu.

ŽIVI KROV

Pored zajedničkih prostorija nalazi se "paviljon" - privatni studio. Smešten je iznad kuhinje s ulazom iz zadnjeg dvorišta. Arhitekta je

upotrebio beton za otvorene potporne zidove, a velike površine prozora prekrpio je specijalnim Low-E (*Low-emittance*) staklom sa mikroskopski tananim, nevidljivim metalnim filmom. Na taj način maksimalno se koristi insolacija i smanjuje U-faktor.

Grejanje je podno, štaviše insolacija između soba ne gubi ništa od snage jer su podovi napravljeni od izuzetno dobrog drveta.

Fasadne betonske zidove arhitekta Feldman je obložio tananom srebrnkastom teksturom imitacije drveta. Okrenutost kuće na jugo-istok omogućila je maksimalno uživanje u svetlosti, toploti i savršenoj panorami.

Na ravnim krovovima paviljona "živi" domaća trava i divlje cveće koji umanjuju, kada se prilazi, vizuelnu isturenost kuće.

Žiri Američkog instituta arhitekata, koji je dodelio arhitekti Džonatanu Feldmanu nagradu "Green Roof Award 007", dao je svoj sud: jednostavnost i skromnost u neskromnom svetu kuće koja je svojim oblikom izuzetno uspešan spoj okoline i arhitekture.

Ovaj "ekstenzivan" zeleni krov, lak za održavanje, zasađen je biljkama suve tolerancije koje mogu da rastu u kišnim predelima.

Jelena Kalićanin

Foto: Paul Dyer

